

Europos socialinis fondas
Europos regioninės plėtros fondas
Sanglaudos fondas

EUROPOS SĄJUNGOS STRUKTŪRINIŲ FONDŲ FINANSUOJAMŲ PROJEKTŲ VYKDYTOJŲ TYRIMAS

Vykdytojas:
 spinter tyrimai

2015 m. gegužės mėn.

VILNIUS

TURINYS

I. Tyrimo metodika	3
II. Tyrimo rezultatai	6
2.1. Informavimas apie ES paramą	6
2.2. Informacijos šaltinių vertinimas	10
2.3. Paramos skirstymo skaidrumo vertinimas	12
2.4. Paramos skirstymo efektyvumo ir projekto naudos vertinimas	16
2.5. 2014-2020 m. ES paramos etapo žinomumas.....	18
III. Rezultatų apibendrinimas ir išvados	21

I. TYRIMO METODIKA

Viešosios nuomonės ir rinkos tyrimų bendrovė „Spinter tyrimai“ 2015 metų balandžio 16 – 27 dienomis atliko Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansuojamų projektų vykdytojų tyrimą.

1.1. Tyrimo objektas

2007–2013 m. ES struktūrinių fondų finansuojamų projektų vykdytojai. Respondentai – darbuotojai, įmonėse / institucijose atsakingi už ES struktūrinės paramos projektus, arba įmonių / institucijų vadovai.

1.2. Tyrimo imtis

543 respondentai.

1.3. Tyrimo atranka

Įmonės tyrimui atrinktos iš LR finansų ministerijos pateiktos ES struktūrinių fondų finansuojamų projektų vykdytojų duomenų bazės kvotinės atrankos metodu, taikant projektą administruojančios institucijos kvotą.

1.4. Tyrimo metodas

Respondentai apklausti taikant kombinuotą CATI (Computer Assisted Telephone Interview) ir CAWI (Computer Assisted Web Interview) metodą. CATI interviu atlieka profesionalus interviuotojas telefonu, atsakymus fiksuodamas elektroniniame klausimyne. Tyrime naudotas standartizuotas su Lietuvos Respublikos finansų ministerija suderintas klausimynas.

1.5. Duomenų analizė

Duomenų analizė buvo atliekama, naudojant SPSS/PC programinę įrangą. Ataskaitoje pateikiami bendrieji atsakymų pasiskirstymai (procentai) ir pasiskirstymai pagal socialines-demografines charakteristikas (žr. Priedus).

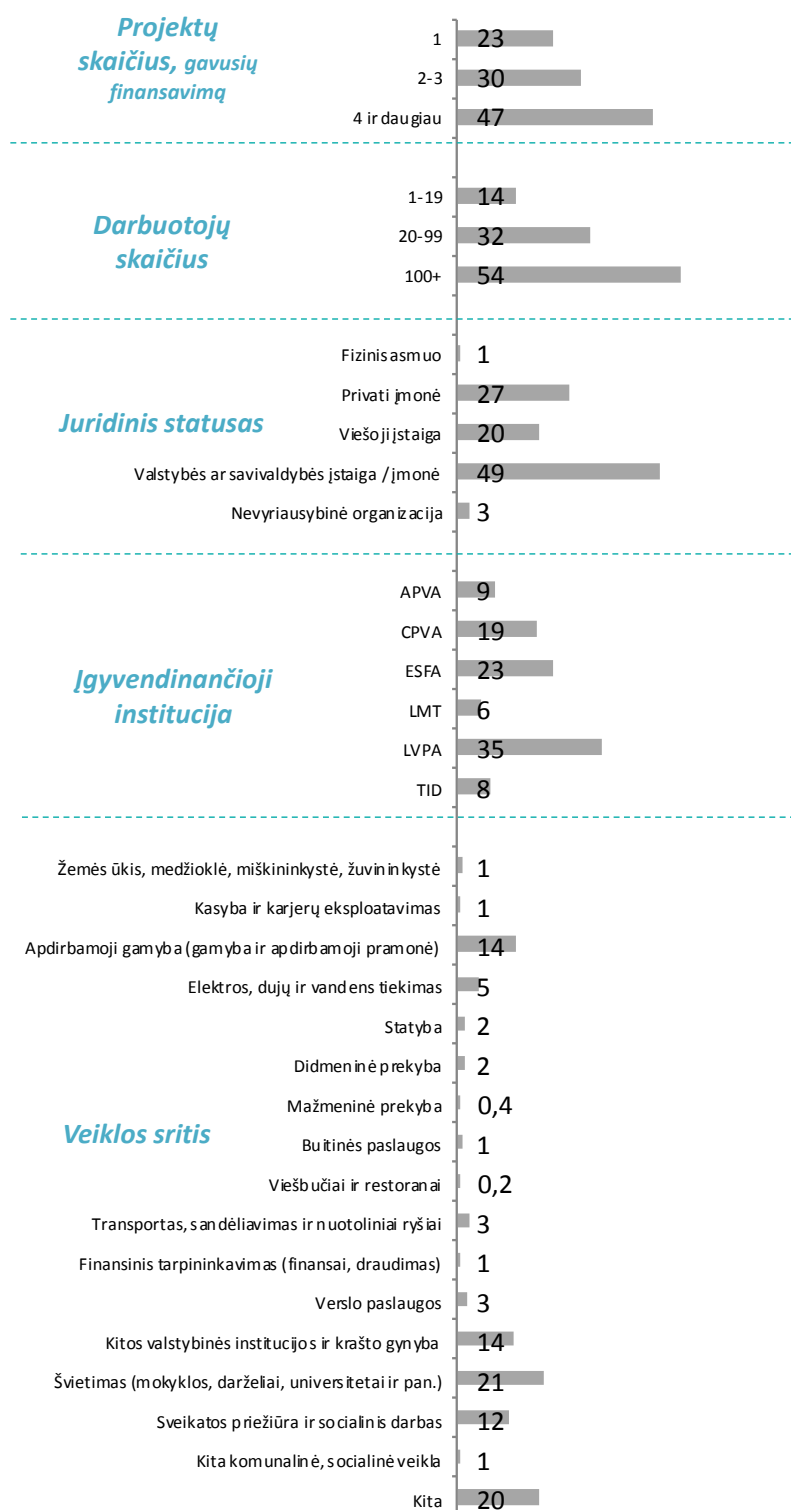
1.6. Statistinė duomenų paklaida

Atrankiniuose kiekybiniuose tyrimuose visada išlieka statistinės paklaidos tikimybė, į kurią būtina atsižvelgti interpretuojant duomenis. Pvz.: jeigu apklausus 543 respondentus gavome, kad 15,1 proc. apklaustųjų visiškai sutinka su teiginiu, kad jiems pakako informacijos, kaip tinkamai ir kokybiškai parengti projektą, tai yra 95 proc. tikimybė, kad tikroji reikšmė yra tarp 11,9 proc. ir 18,3 proc.

Įverčio tikslumas mažėja, mažėjant analizuojamų atsakymų skaičiui. Toliau pateikiama lentelė, padedanti įvertinti statistinę paklaidą.

	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.
PASISKIRSTYMAS	5	10	15	20	25	30	40	50
N	95	90	85	80	75	70	60	50
100	4.4	6.0	7.1	8.0	8.7	9.2	9.8	10
200	3.1	4.2	5.0	5.7	6.1	6.5	6.9	7.1
300	2.5	3.5	4.1	4.6	5.0	5.3	5.7	5.8
400	2.2	3.0	3.6	4.1	4.3	4.6	4.9	5.0
500	1.9	2.7	3.2	3.6	3.9	4.1	4.4	4.5
600	1.7	2.4	2.9	3.2	3.5	3.7	3.9	4.0
750	1.6	2.2	2.6	2.9	3.2	3.3	3.6	3.7
1000	1.4	1.9	2.3	2.5	2.7	2.9	3.1	3.1

1.7. Respondentų socialinės-demografinės charakteristikos (proc.)

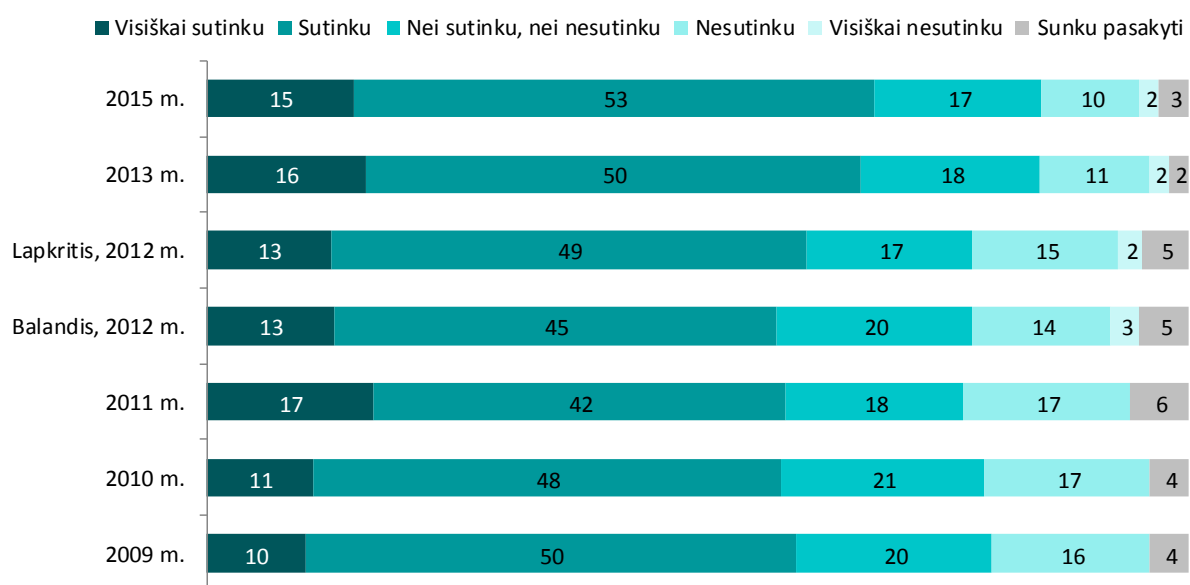
II. TYRIMO REZULTATAI

2.1. INFORMAVIMAS APIE ES PARAMĄ

68 proc. tyrimo metu apklaustų Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansuojamų projektų vykdytojų nurodė, kad jiems pakako informacijos, kaip tinkamai ir kokybiškai parengti projektą: 15 proc. visiškai sutinka, kad informacijos pakako, 53 proc. – sutinka. Priešingą nuomonę išreiškė 27 proc. apklaustųjų: 17 proc. nesutinka, 10 proc. visiškai nesutinka. (2.1.1 paveikslas).

Informacijos apie projekto rengimą dažniau pakako valstybės ar savivaldybės įmonėms / įstaigoms, didžiausios įmonėms (100 darbuotojų ir daugiau), įmonėms, kurios yra rengusios 4 ir daugiau projektų.

Lyginant su 2013 m. tyrimo duomenimis, pasitenkinimas informacijos, kaip tinkamai ir kokybiškai parengti projektą, kiekiu statistiškai reikšmingai nepasikeitė (nuo 66 proc. iki 68 proc.).

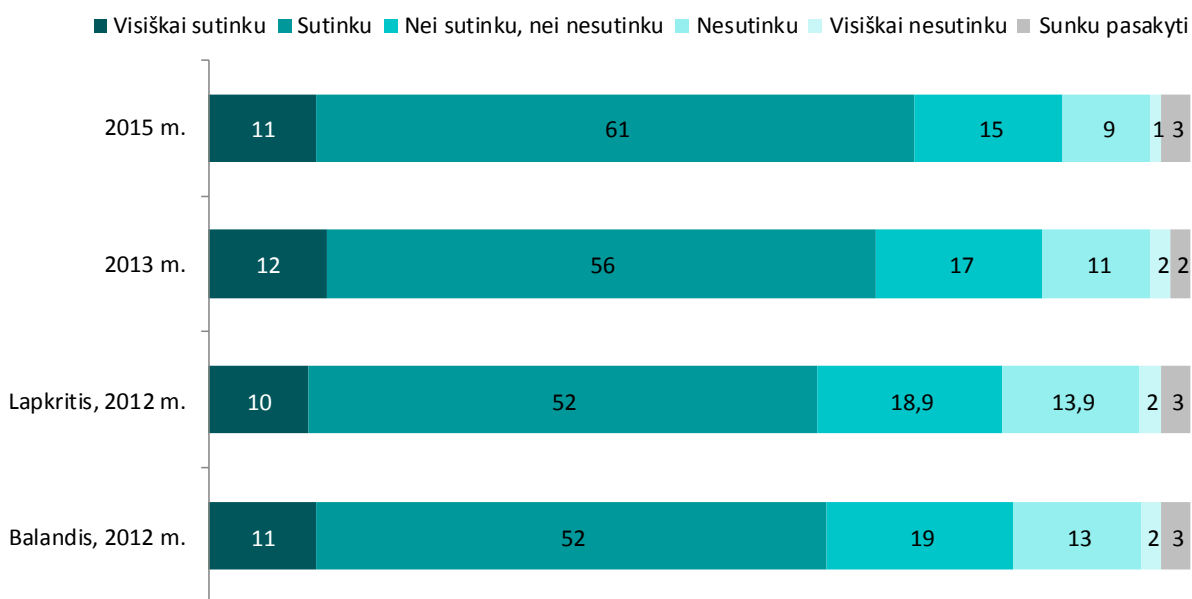
2.1.1 paveikslas. Informacijos apie projekto parengimą pakankamumas (%)

N(2015)=543, N(2013)=534, N(2012, lapkritis)=525, N(2012, balandis)=517, N(2011)=502, N(2010)=502, N(2009)=225

Daugumai (72 proc.) Europos Sąjungos finansuojamų projektų vykdytojų pakako informacijos, kaip tinkamai įgyvendinti projektą: 11 proc. visiškai sutinka, kad informacijos pakako, 61 proc. – sutinka. Priešingos nuomonės laikosi 24 proc. respondentų: 15 proc. – nesutinka, 9 proc. – visiškai nesutinka (2.1.2 paveikslas).

Informacijos, kaip tinkamai įgyvendinti projektą, dažniau pakako daugiau nei 4 projektus rengusioms įmonėms.

Lyginant su 2013 m. lapkričio mėn. tyrimo rezultatais, pasitenkinimas informacijos, kaip tinkamai įgyvendinti projektą, kiekiu padidėjo 4 procentiniais punktais (nuo 68 proc. iki 72 proc.). Atitinkamai sumažėjo nepatenkintųjų informacijos kiekiu apklaustųjų dalis – nuo 28 proc. iki 24 proc.

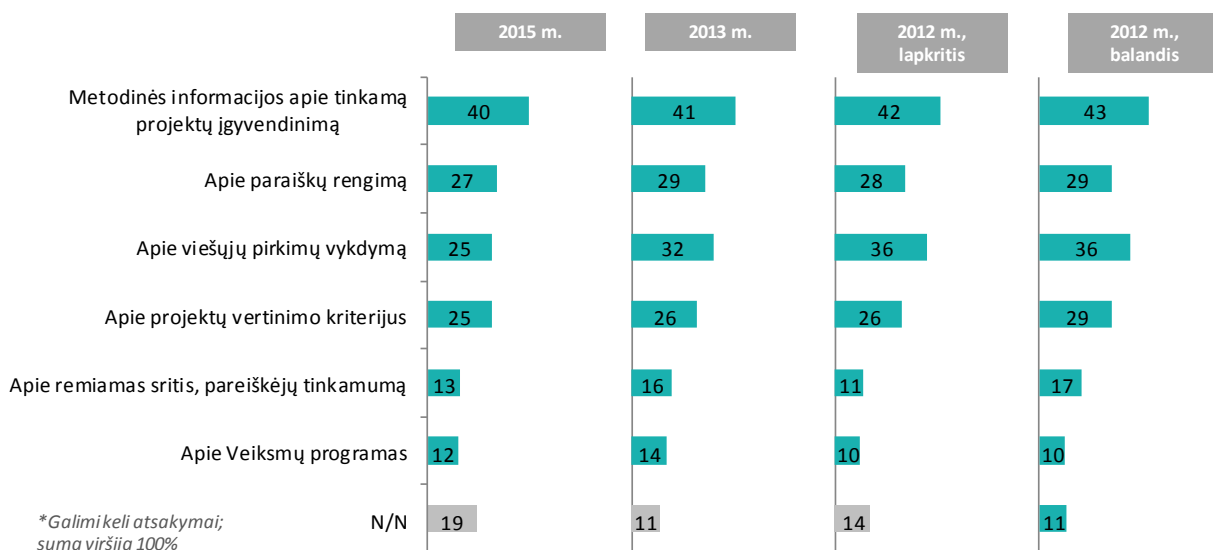
2.1.2 paveikslas. Informacijos apie projekto įgyvendinimą pakankamumas (%)

N(2015)=543, N(2013)=534, N(2012, lapkritis)=525, N(2012, balandis)=517

Kas ketvirtas (40 proc.) projekto vykdytojas nurodė, kad jam labiausiai trūko metodinės informacijos apie tinkamą projektų vykdymą. 27 proc. tyrimo dalyvių paminėjo, kad stokojo informacijos apie paraiškų rengimą. Po ketvirtadalį (25 proc.) vykdytojų teigė, kad trūko informacijos apie viešųjų pirkimų vykdymą ir / ar projektų vertinimo kriterijus (2.1.3 paveikslas).

Metodinės informacijos apie tinkamą projektų įgyvendinimą dažniau trūksta / trūko mažiausioms įmonėms (iki 20 darbuotojų). Informacijos apie paraiškų rengimą – 1-3 projektus rengusioms įmonėms. Informacijos apie projektų vertinimą – daugiau nei vieną projektą rengusioms įmonėms.

Tyrimo rezultatų palyginimas su 2013 metų duomenimis rodo, kad kiek rečiau pasigendama informacijos apie viešųjų pirkimų vykdymą (sumažėjo nuo 32 proc. iki 25 proc.).

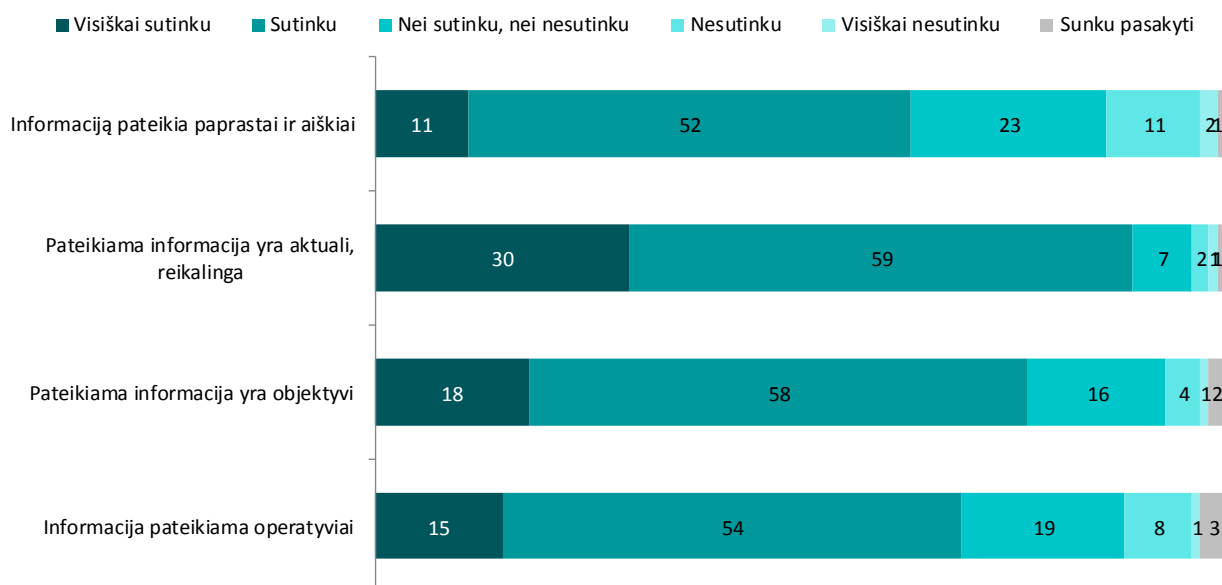

2.1.3 paveikslas. Trūkstama informacija (%)

N(2015)=543, N(2013)=534, N(2012, lapkritis)=525, N(2012, balandis)=517

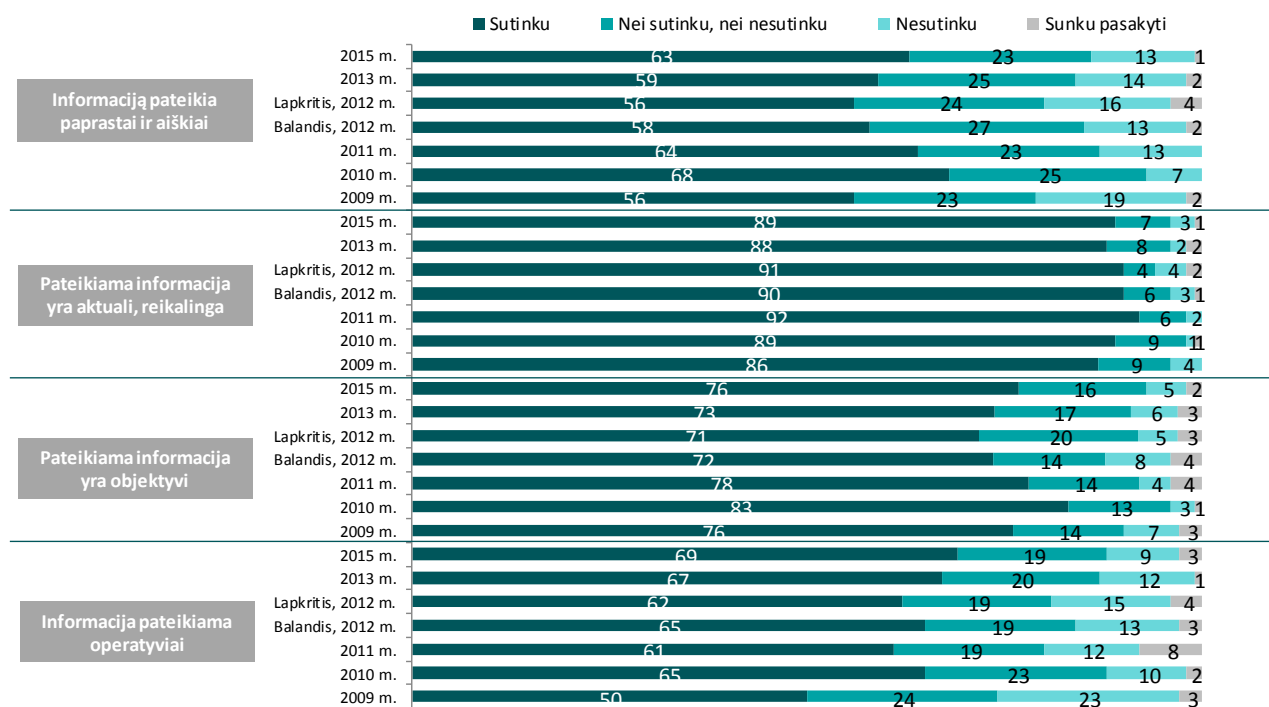
Paramą administruojančių institucijų teikiama informacija vertinama palankiai: 63 proc. respondentų visiškai sutinka / sutinka, kad informacija yra paprasta ir aiški. 89 proc. laikosi nuomonės, kad informacija yra aktuali bei reikalinga. 76 proc. teigimu, pateikiama informacija yra objektyvi. 69 proc. mano, kad informacija pateikiama operatyviai (2.1.4 paveikslas).

Nuomonės, kad ES SF paramą administruojančios institucijos informaciją pateikia paprastai ir aiškiai, dažniau laikosi nevyriausybinės organizacijos. Informacija yra pateikiama operatyviai – dažniau paminėjo vieną projektą įgyvendinusios bendrovės, privačios įmonės ir nevyriausybinės organizacijos.

2.1.4 paveikslas. Paramą administruojančios institucijos teikiamos informacijos kokybės vertinimas (%)
N(2015)=543

Lyginant su 2013 m. tyrimo rezultatais, minimaliai padidėjo pasitenkinimas informacijos pateikimo paprastumu ir aiškumu (nuo 59 proc. iki 63 proc.).

2.1.5 paveikslas. Paramą administruojančios institucijos teikiamos informacijos kokybės vertinimas (%)

N(2015)=543, N(2013)=534, N(2012, lapkritis)=525, N(2012, balandis)=517, N(2011)=502, N(2010)=502, N(2009)=225

Atskirų ES struktūrinių fondų paramą administruojančių institucijų teikiama informacija yra vertinama kaip aktuali bei reikalinga – beveik visų pasitenkinimas yra didesnis nei 80 proc. Apskritai palankiausiai vertinama TID teikiama informacija. Mažiausiai tyrimo dalyvius tenkina APVA teikiamos informacijos paprastumas ir aiškumas bei operatyvumas (2.1.6 lentelė).

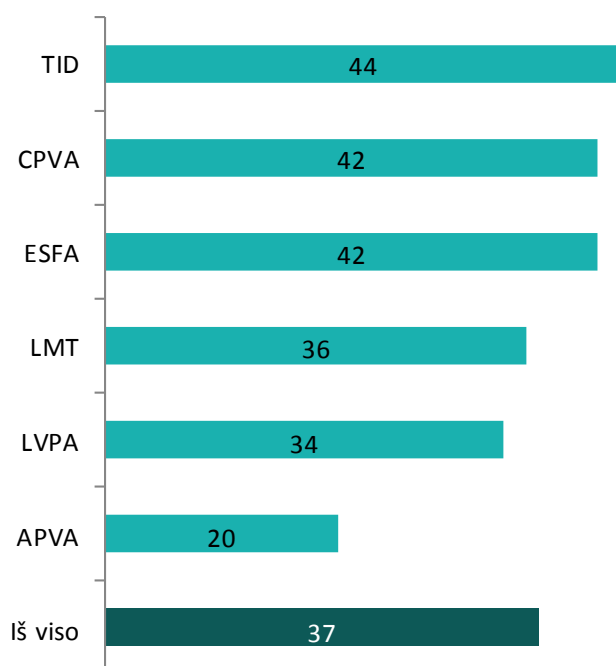
	Iš viso	APVA	CPVA	ESFA	LMT	LVPA	TID
	N=543	N=50	N=103	N=122	N=33	N=190	N=45
Informacija pateikiama paprastai ir aiškiai	63%	54%	72%	62%	58%	60%	62%
Pateikiama informacija yra aktuali, reikalinga	89%	80%	90%	89%	94%	90%	93%
Pateikiama informacija yra objektyvi	76%	76%	77%	79%	70%	74%	87%
Informacija pateikiama operatyviai	69%	54%	65%	72%	76%	72%	73%
Pakako žinių kaip tinkamai ir kokybiškai parengti projektą	68%	74%	70%	69%	55%	62%	87%
Pakako žinių kaip tinkamai įgyvendinti projektą	72%	72%	75%	68%	64%	72%	84%

2.1.6 lentelė. Pasitenkinimas gaunamos informacijos kokybe (%)

Apibendrintai reitinguojant ES struktūrinių fondų paramą administruojančių institucijų pareiškėjams ir projektų vykdytojams teikiamos informacijos kokybę, kiekvienai administruojančiai institucijai apskaičiuotas išvestinis teikiamos **informacijos kokybės rodiklis**. Išvestinis teikiamos informacijos rodiklis rodo konkrečios ES SF administruojančios agentūros projektų vykdytojų dalį, kuri yra daugiau ar mažiau patenkinta visais teikiamos informacijos kokybės aspektais (t. y. jų nuomone informacija teikiama paprastai, aiškiai, ir operatyviai; ji yra

aktuali, reikalinga, objektyvi; pakako informacijos tiek apie konkrečias paramos teikimo sąlygas, tiek bendrųjų žinių, kaip tinkamai ir kokybiškai parengti projektą).

Aukščiausią informacijos kokybės rodiklį turi TID (44 proc.), t. y. 44 proc. projektų vykdytojų yra patenkinti visais TID teikiamos informacijos aspektais. Antrąją vietą dalijasi CPVA (42 proc.) ir ESFA (42 proc.). LMT rodiklis yra 36 proc., LVPA – 34 proc. Žemiausią informacijos kokybės rodiklį turi APVA – 20 proc. (2.1.7 paveikslas).

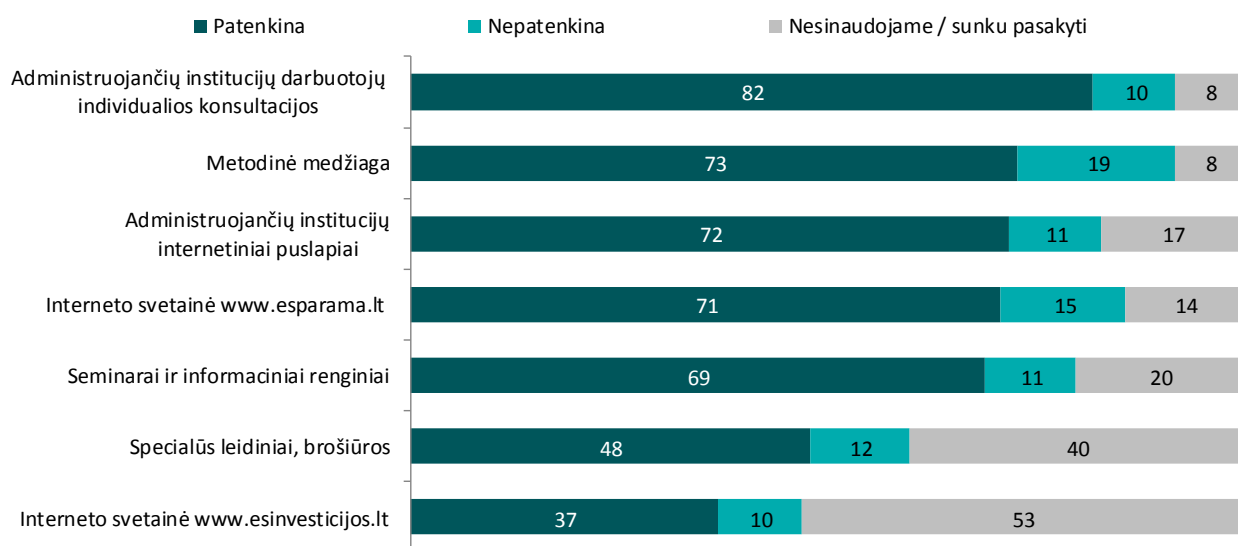
2.1.7 paveikslas. Išvestinis teikiamos informacijos kokybės rodiklis (%)

2.2. INFORMACIJOS ŠALTINIŲ VERTINIMAS

Apskritai visi informaciniai šaltiniai apie Europos Sąjungos SF paramą vertinami palankiai. Geriausiai vertinamas informacijos šaltinis yra administruojančių institucijų darbuotojų teikiamos individualios konsultacijos (82 proc.), toliau rikiuojasi metodinė medžiaga (73 proc.), administruojančių institucijų internetiniai puslapiai (72 proc.), interneto svetainė www.esparama.lt (71 proc.), seminarai, informaciniai renginiai (69 proc.). Pasitenkinimas informacija, pateikiama leidiniuose, brošiūrose siekia 48 proc., interneto svetainė www.esinvesticijos.lt – 37 proc., vis dėlto didelė dalis respondentų (atitinkamai 40 proc. ir 53 proc.) šiais šaltiniais nesinaudoja (2.2.1 paveikslas).

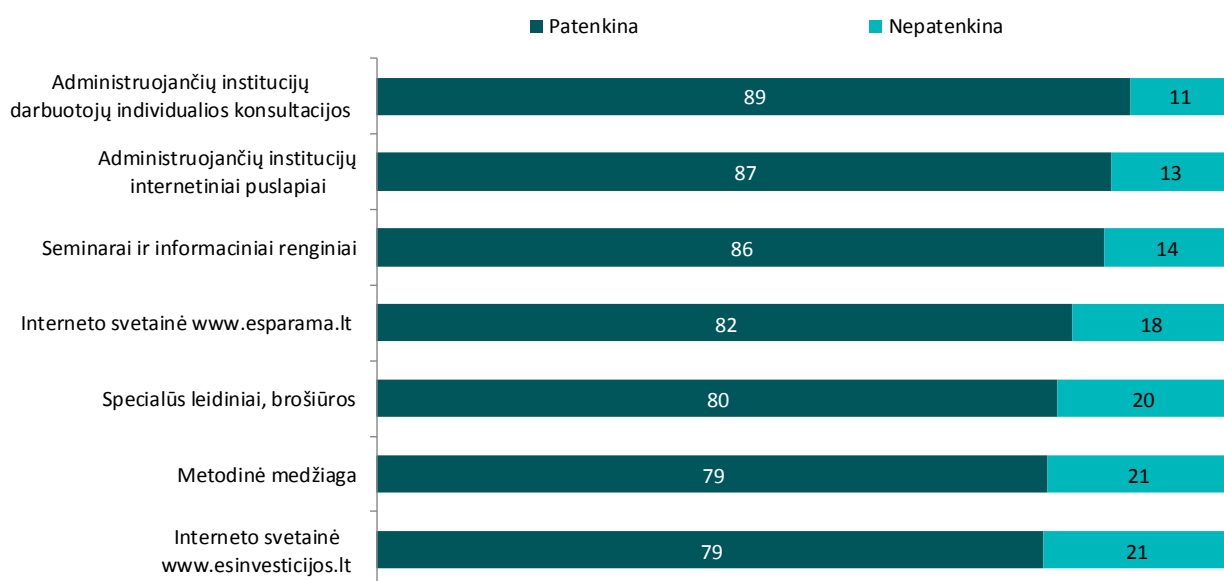
Administruojančių institucijų darbuotojų individualios konsultacijos dažniau tenkina vidutines ir dideles įmones (daugiau nei 20 darbuotojų). Interneto svetainė www.esparama.lt – vieną projektą įgyvendinusias įmones, mažiausias (iki 20 darbuotojų) bendroves ir valstybės ar savivaldybės įstaigas. Administruojančių institucijų internetiniai puslapiai – 4 ir daugiau projektų įgyvendinusias įmones, valstybės ar savivaldybės įstaigas bei nevyriausybinės organizacijas. Metodinė medžiaga ir / ar seminarai, informaciniai renginiai – daugiau nei 4 paraiškas teikusias

bendroves, didžiausias įmones (daugiau nei 100 darbuotojų) bei nevyriausybinės organizacijos. Interneto svetainė www.esinvesticijos.lt – iki 20 darbuotojų turinčias įmones, valstybės ir savivaldybės įstaigas.

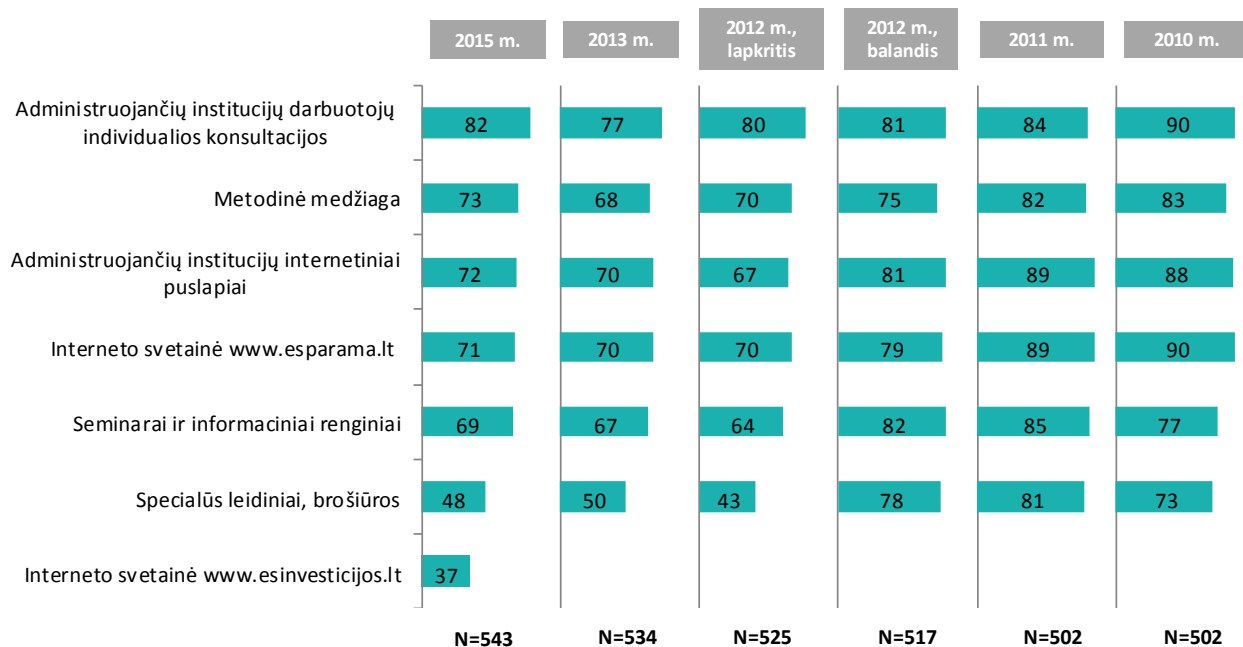
2.2.1 paveikslas. Informacijos šaltinių vertinimas (%)
N(2015)=543

Analizuojant pasitenkinimą informacijos šaltiniais tarp jais pasinaudojusių projektų vykdytojų matyti, kad pasitenkinimas svyruoja intervale nuo 79 proc. iki 89 proc. Palankiausiai vertinamos administruojančių institucijų individualios konsultacijos (89 proc.), administruojančių institucijų internetiniai puslapiai (87 proc.), seminarai ir informaciniai renginiai (86 proc.). Toliau rikiuojasi interneto svetainė www.esparama.lt (82 proc.), specialūs leidiniai, brošiūros (80 proc.), metodinė medžiaga ir interneto svetainė www.esinvesticijos.lt (po 79 proc.) (2.2.2 paveikslas).

2.2.2 paveikslas. Informacijos šaltinių vertinimas tarp jais pasinaudojusių projektų vykdytojų (%)

Lyginant su 2013 m. lapkričio mėn. tyrimo rezultatais, 5 procentiniais punktais, išaugo pasitenkinimas administruojančių institucijų darbuotojų individualiomis konsultacijomis bei metodine medžiaga. Kitų šaltinių vertinimas statistiškai reikšmingai nepakito (2.2.3 paveikslas).

2.2.3 paveikslas. Informacijos šaltinių vertinimas (%)

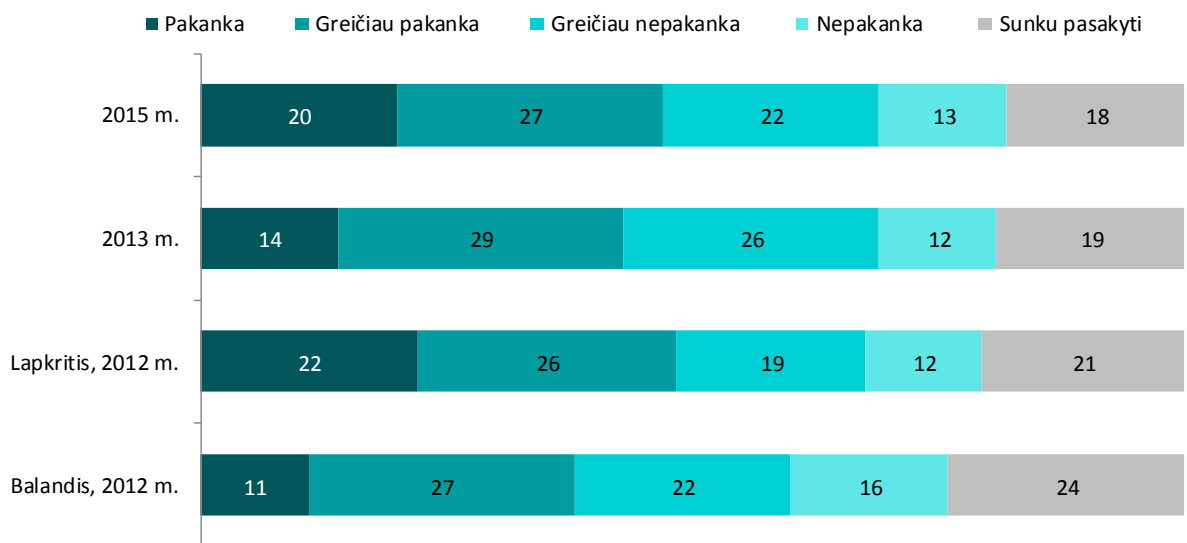
N(2015)=543, N(2013)=534, N(2012, lapkritis)=525, N(2012, balandis)=517, N(2011)=502, N(2010)=502

2.3. PARAMOS SKIRSTYMO SKAIDRUMO VERTINIMAS

Beveik pusė (47 proc.) tyrimo metu apklaustų ES SF finansuojamų projektų vykdytojų nurodė, kad jiems pakanka informacijos įvertinti Europos Sąjungos paramos skyrimo skaidrumą: 20 proc. pakanka, 27 proc. greičiau pakanka (2.3.1 paveikslas).

Statistiškai reikšmingų rezultatų skirtumų, vertinant projektų vykdytojų charakteristikas, nepastebėta.

Lyginant su 2013 m. duomenimis, minimaliai padidėjo manančiųjų, kad jiems pakanka informacijos ES paramos skyrimo skaidrumui įvertinti (nuo 43 proc. iki 48 proc.). Atitinkamai sumažėjo priešingos nuomonės besilaikančių apklaustųjų dalis (nuo 38 proc. iki 35 proc.).

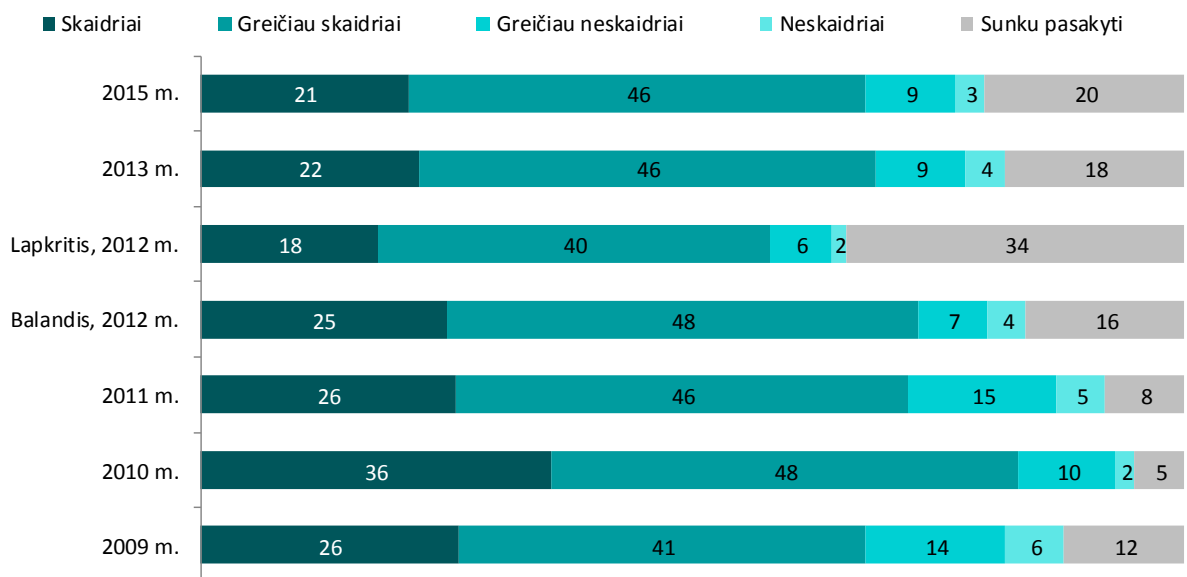

2.3.1 paveikslas. Informacijos apie ES paramos skyrimo skaidrumą pakankamumas (%)
 N(2015)=543, N(2013)=534, N(2012, lapkritis)=525, N(2012, balandis)=517

Dauguma (67 proc.) respondentų mano, kad Europos Sąjungos parama yra skirstoma skaidriai: 21 proc. mano, jog skaidriai, 46 proc. – greičiau skaidriai. Priešingą poziciją išreiškė 12 proc. apklaustųjų: 9 proc. mano, kad parama skirstoma greičiau neskaidriai, 3 proc. – neskaidriai (2.3.2 paveikslas).

Tvirtos nuomonės („skaidriai“), dėl paramos skirstymo skaidrumo, dažniau laikosi vieną projektą įgyvendinusios įmonės.

Lyginant su 2013 m. tyrimo rezultatais, statistiškai reikšmingų skirtumų, vertinat paramos skirstymo skaidrumą, nepastebėta.

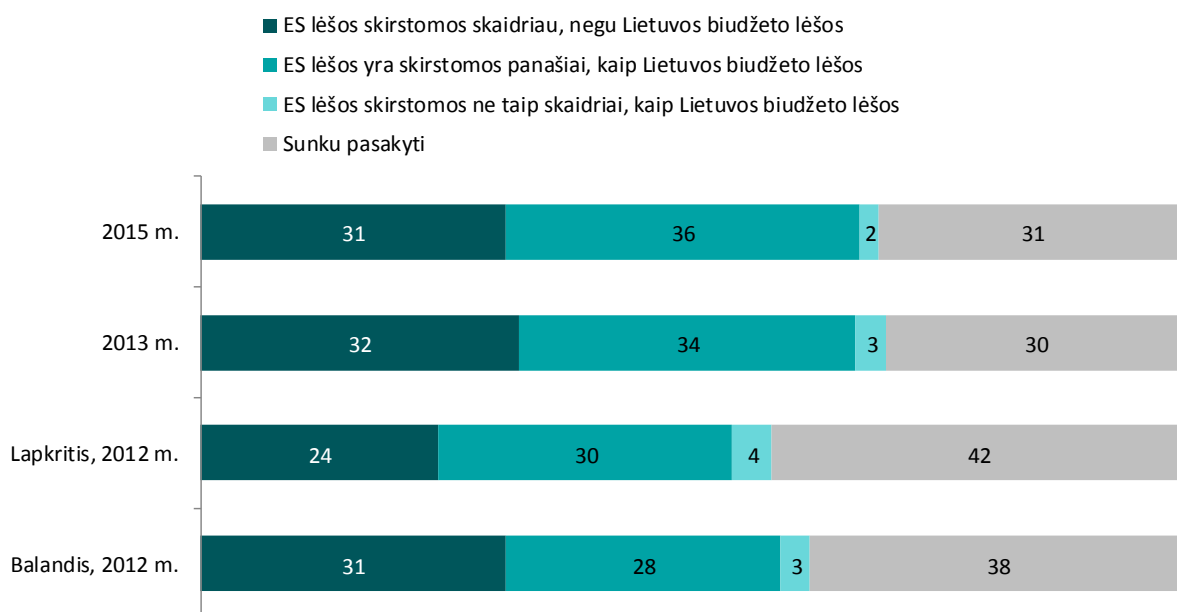

2.3.2 paveikslas. ES paramos skirstymo skaidrumo vertinimas (%)
 N(2015)=543, N(2013)=534, N(2012, lapkritis)=525, N(2012, balandis)=517, N(2011)=502, N(2010)=502, N(2009)=225

36 proc. projektų vykdytojų laikosi nuomonės, kad ES lėšos yra skirstomos panašiai, kaip Lietuvos biudžeto lėšos. 31 proc. mano, jog ES lėšos skirstomos skaidriau nei Lietuvos biudžeto lėšos. 2 proc. teigimu, skaidriau skirstomos Lietuvos biudžeto lėšos. Dar 31 proc. tyrimo dalyvių nuomonės šiuo klausimu nepateikė (2.3.3 paveikslas).

Nuomonės, jog ES lėšos skirstomos skaidriau, negu Lietuvos biudžeto lėšos, dažniau laikosi didžiausios įmonės (100 darbuotojų ir daugiau).

Lyginant su 2013 m. tyrimo rezultatais, statistiškai reikšmingų rezultatų skirtumų nepastebėta.

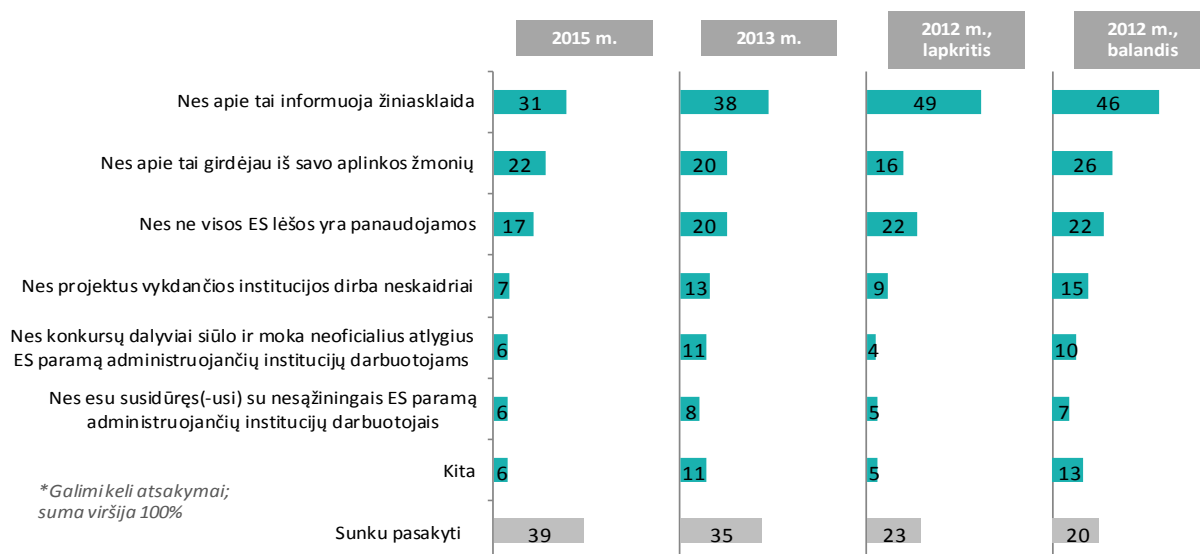

2.3.3 paveikslas. ES ir Lietuvos biudžeto lėšų skirstymo skaidrumo palyginimas (%)
 N(2015)=543, N(2013)=534, N(2012, lapkritis)=525, N(2012, balandis)=517

Informacija žiniasklaidoje yra dažniausiai įvardyta nuomonės, kad ES SF lėšos yra skirstomos neskaidriai, priešastis (31 proc.). 22 proc. paminėjo, kad apie tai kalba jų aplinkos žmonės. 17 proc. savo nuomonę argumentuoja tuo, kad ne visos ES lėšos yra panaudojamos (2.3.4 paveikslas).

Žiniasklaidos teikiamą informaciją dažniau paminėjo vieną projektą įgyvendinusios bendrovės, mažiausios įmonės (iki 20 darbuotojų) ir privačios įmonės. Girdėję apie neskaidriai skirstomas ES lėšas iš savo aplinkos žmonių, dažniau nurodė vieną paraišką rengusios įmonės bei iki 100 darbuotojų turinčios bendrovės.

Lyginant su ankstesnių metų tyrimų rezultatais, pastebimas žiniasklaidos skleidžiamos informacijos įtakos neigiamam ES lėšų skirstymo skaidrumo vertinimui mažėjimas. 6 procentiniais punktais, lyginant su 2013 m., sumažėjo manančiųjų, kad parama skirstoma neskaidriai, nes projektus vykdančios institucijos dirba neskaidriai.

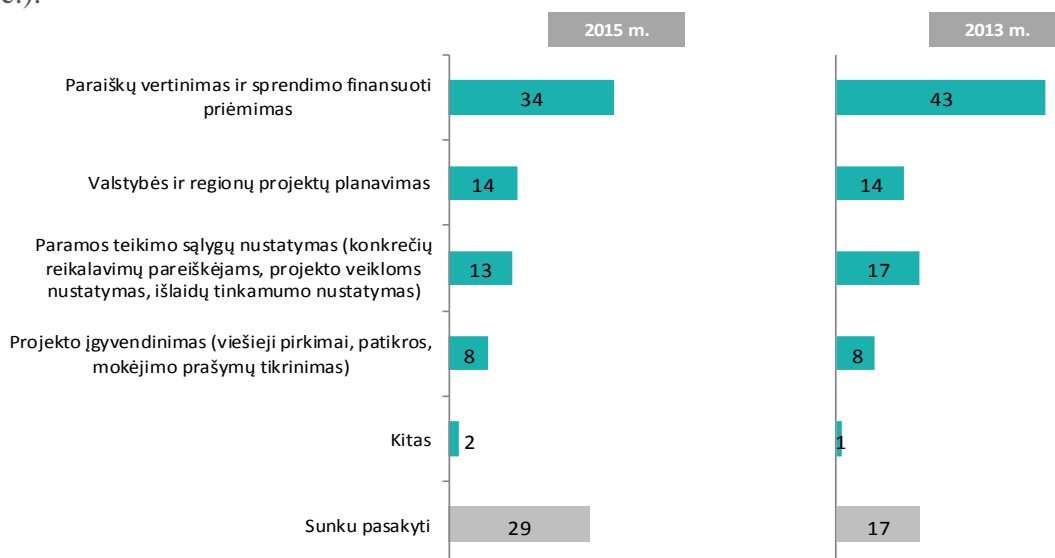

2.3.4 paveikslas. Nuomonės, jog ES lėšos skirstomos neskaidriai, motyvai (%)
 N(2015)=177, N(2013)=168, N(2012, lapkritis)=221, N(2012, balandis)=137

Trečdalis (34 proc.) tyrimo dalyvių mano, kad neskaidriausiu ES paramos administravimo etapu yra laikomas paraiškų vertinimas ir sprendimo finansuoti priėmimas. 14 proc. neskaidriausiu etapu laiko valstybės ir regionų projektų planavimą. 13 proc. – paramos teikimo sąlygų nustatymą. 8 proc. – projektų įgyvendinimą (2.3.5 paveikslas).

Nuomonės, kad neskaidriausias ES paramos administravimo etapas yra paraiškų vertinimas ir sprendimo finansuoti priėmimas, dažniau laikosi vieną paraišką rengusios įmonės, mažos ir vidutinės bendrovės.

Lyginant su 2013 m. rezultatais, sumažėjo besilaikančiųjų nuomonės, kad paraiškų vertinimas ir sprendimo finansuoti priėmimas yra neskaidriausias paramos administravimo etapas (nuo 43 proc. iki 34 proc.). Taip pat minimaliai sumažėjo tokios nuomonės besilaikančiųjų apie paramos teikimo sąlygų nustatymą dalis (nuo 17 proc. iki 13 proc.). Svarbu paminėti, kad reikšmingai padidėjo respondentų, neturinčių nuomonės, kuris etapas yra neskaidriausias, dalis (nuo 17 proc. iki 29 proc.).

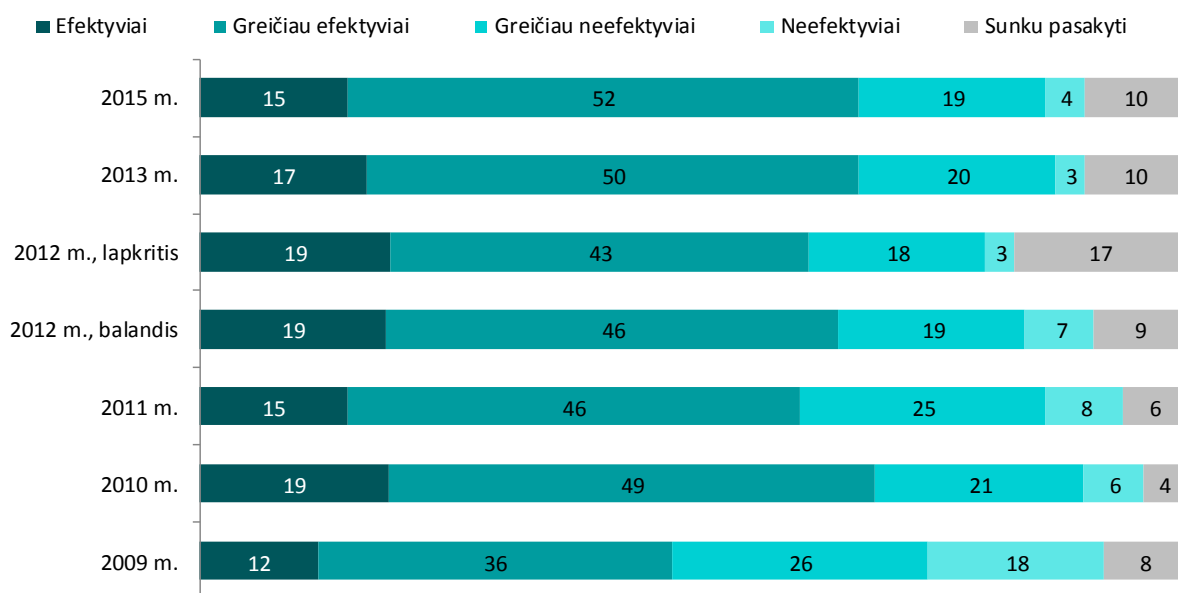
2.3.5 paveikslas. Neskaidriausias ES paramos administravimo etapas (%). N(2015)=177, N(2013)=168

2.4. PARAMOS SKIRSTYMO EFEKTYVUMO IR PROJEKTO NAUDOS VERTINIMAS

67 proc. respondentų mano, kad ES struktūrinių fondų parama yra skirstoma efektyviai: 15 proc. nuomone – efektyviai, 52 proc. – greičiau efektyviai. Beveik ketvirtadalis (23 proc.) respondentų laikosi priešingos nuomonės: 19 proc. teigimu, parama skirstoma greičiau neefektyviai, 4 proc. – neefektyviai (2.4.1 paveikslas).

Tvirtos nuomonės, kad ES parama yra skirstoma efektyviai, dažniau laikosi vieną paraišką rengusios įmonės.

Lyginant su 2013 m. rezultatais, statistiškai reikšmingų skirtumų, vertinant paramos skirstymo efektyvumą, nepastebėta.

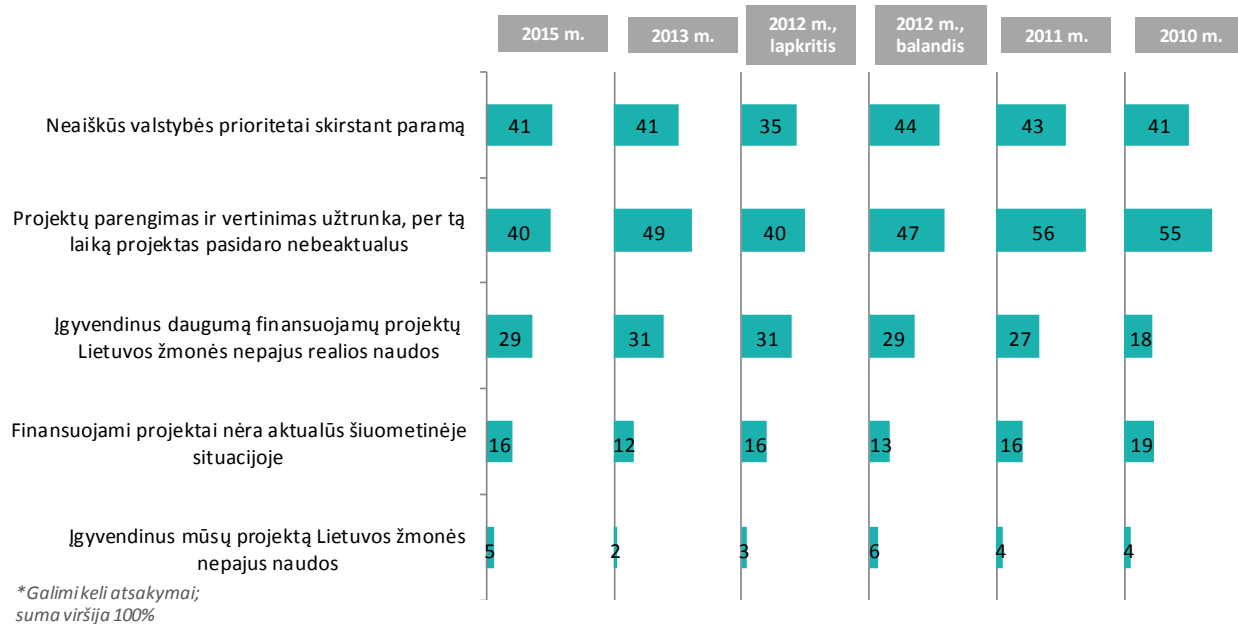
2.4.1 paveikslas. ES paramos skirstymo efektyvumo vertinimas (%)

N(2015)=543, N(2013)=534, N(2012, lapkritis)=525, N(2012, balandis)=517, N(2011)=502, N(2010)=502, N(2009)=225

Kvestionuojantys ES paramos skirstymo efektyvumą, savo nuomonę dažniausiai argumentuoja neaiškiais valstybės prioritetais skirstant paramą (41 proc.) ir tuo, kad projektų parengimas ir vertinimas užtrunka, o per tą laiką projektas pasidaro nebeaktualus (40 proc.). 29 proc. paminėjo, kad įgyvendinus daugumą finansuojamų projektų, Lietuvos žmonės nepajus realios naudos. 16 proc. – finansuojami projektai nėra aktualūs šiuometinėje situacijoje. Rečiausiai paminėtas neefektyvaus paramos skirstymo motyvas – įgyvendinus mūsų projektą, Lietuvos žmonės nepajus realios naudos (6 proc.) (2.4.2 paveikslas).

Nuomonės, jog ES parama skirstoma neefektyviai, nes neaiškūs valstybės prioritetai skirstant paramą, dažniau laikosi vidutinės įmonės (20-99 darbuotojai), valstybės ar savivaldybės institucijos. Argumentą, kad projektų parengimas ir vertinimas užtrunka, todėl per tą laiką projektas pasidaro nebeaktualus, dažniau paminėjo daugiau nei vieną projektą įgyvendinusios įmonės. Įgyvendinus daugumą projektų, Lietuvos gyventojai nepajus realios naudos – daugiau nei 4 projektus įgyvendinusios įmonės ir daugiau nei 20 darbuotojų turinčios bendrovės.

Lyginant su 2013 m. tyrimo rezultatais, pozicija, kad parama skirstoma neefektyviai, rečiau argumentuojama tuo, kad projektų parengimas ir vertinimas užtrunka, o per tą laiką projektas pasidaro nebeaktualus (nuo 49 proc. iki 40 proc.). Keturiais procentiniais punktais padaugėjo manančių, kad finansuojami projektai nėra aktualūs šiuometinėje situacijoje (nuo 12 proc. iki 16 proc.).

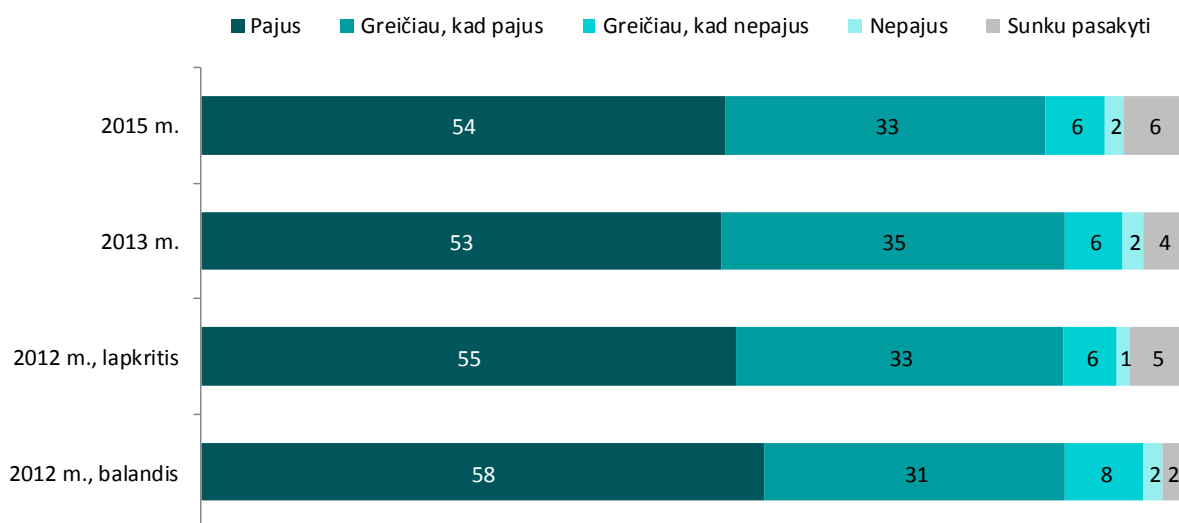
2.4.2 paveikslas. Nuomonės, jog ES parama skirstoma neefektyviai, motyvai (%)

N(2015)=543, N(2013)=174, N(2012, lapkritis)=200, N(2012, balandis)=182, N(2011)=502, N(2010)=502

Dauguma (87 proc.) tyrimo metu apklaustų projektų vykdytojų mano, kad Lietuvos žmonės pajus jų įgyvendinamo projekto naudą: 54 proc. nurodė, jog pajus, 33 proc. – greičiau pajus. 8 proc. tyrimo dalyvių dvejoja dėl savo projekto naudos gyventojams: 6 proc. manymu, Lietuvos žmonės naudos greičiau nepajus, 2 proc. paminėjo, kad nepajus (2.4.3 paveikslas).

Nuomonės, kad Lietuvos žmonės pajus įgyvendinamo projekto naudą, dažniau laikosi iki 100 darbuotojų turinčios įmonės, valstybės ar savivaldybės įstaigos.

Statistiškai reikšmingų rezultatų skirtumų, lyginant su 2013 metų rezultatais, nepastebėta.

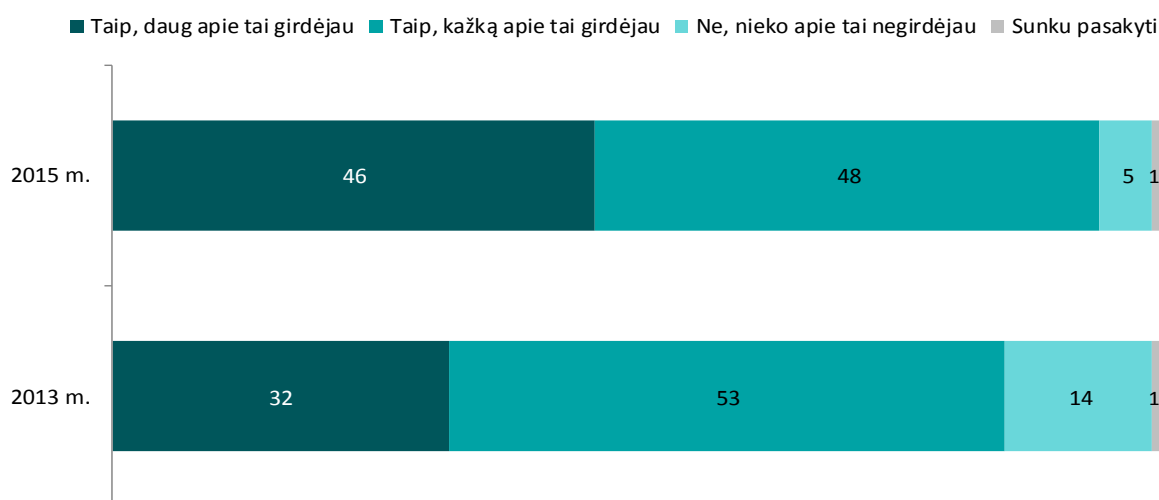
2.4.3 paveikslas. Nuomonė dėl įgyvendinamo projekto naudos Lietuvos žmonėms (%)
 N(2015)=543, N(2013)=534, N(2012, lapkritis)=525, N(2012, balandis)=517

2.5. 2014-2020 M. ES PARAMOS ETAPO ŽINOMUMAS

Absoliuti dauguma (94 proc.) empirinio tyrimo metu apklaustų ES finansuojamų projektų vykdytojų yra girdėję apie 2014–2020 m. ES struktūrinės paramos Lietuvai etapą: 46 proc. daug girdėjo, 48 proc. kažką girdėjo (2.5.1 paveikslas).

Apie 2014-2020 m. ES SF paramos Lietuvai etapą dažniau girdėjo keturis ar daugiau projektų įgyvendinę respondentai ir didžiosios įmonės (100 darbuotojų ir daugiau), viešosios įstaigos, valstybės ar savivaldybės įmonės bei nevyriausybinės organizacijos.

Lyginant su 2013 metų duomenimis, padidėjo daug apie 2014-2020 metų paramos etapą girdėjusių respondentų dalis.

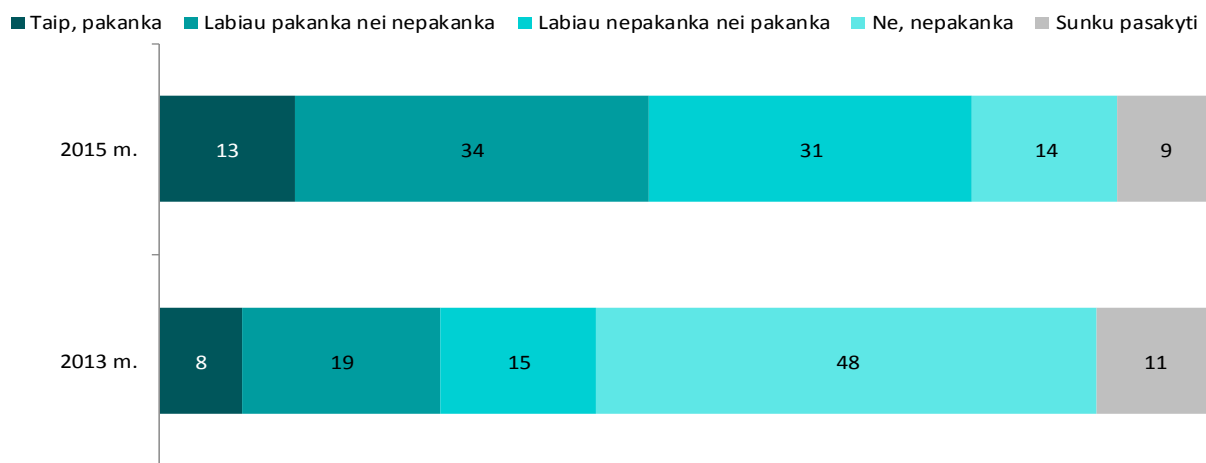

2.5.1 paveikslas. 2014-2020 m. ES struktūrinės paramos Lietuvai žinomumas (%)
 N(2015)=543, N(2013)=534

Beveik pusė (47 proc.) respondentų teigė, kad jiems pakanka informacijos apie galimybes pasinaudoti 2014–2020 m. ES struktūriniu parama: 13 proc. pakanka, 34 proc. labiau pakanka nei nepakanka. Panašiai daliai apklaustųjų (45 proc.) informacijos nepakanka: 31 proc. labiau nepakanka nei pakanka, 14 proc. nepakanka (2.5.2 paveikslas).

Informacijos apie galimybes pasinaudoti parama dažniau pakanka daugiau nei vieną projektą įgyvendinusioms įmonėms.

Lyginant su 2013 metų tyrimo duomenimis, respondentų dalis, kuriai pakanka informacijos apie galimybes pasinaudoti 2014–2020 metų ES SF parama, reikšmingai padidėjo (nuo 27 proc. iki 47 proc.). Atitinkamai sumažėjo priešingą poziciją išreiškusių projektų vykdytojų dalis (nuo 63 proc. iki 45 proc.).

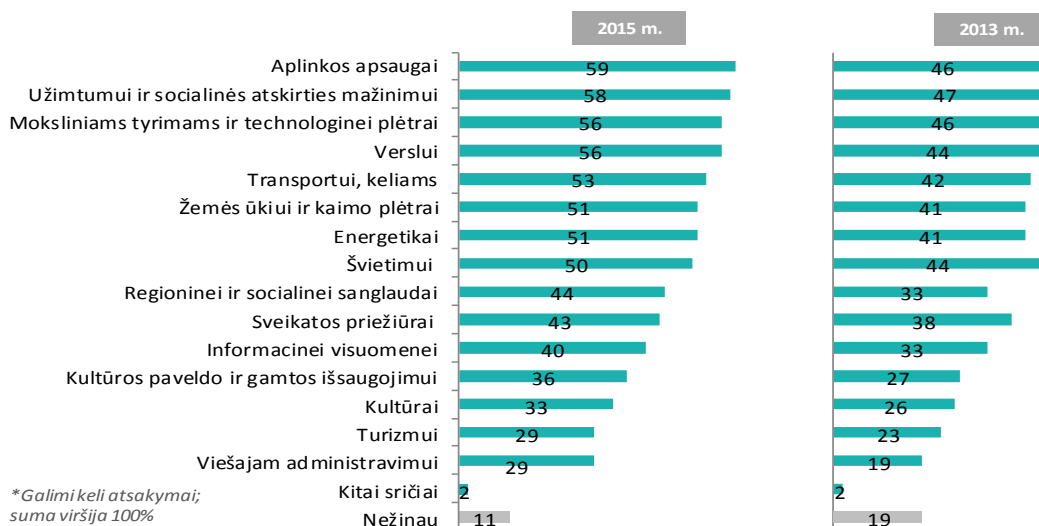
2.5.2 paveikslas. Informacijos apie galimybes pasinaudoti 2014–2020 m. struktūriniu parama pakankamumas (%)

N(2015)=543, N(2013)=534

59 proc. tyrimo dalyvių mano, kad 2014–2020 m. ES struktūrinės paramos lėšos bus skirtos aplinkos apsaugai. 58 proc. – užimtumui ir socialinės atskirties mažinimui. Po 56 proc. paminėjo mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir verslo sritis. 53 proc. galvoja, kad parama bus skiriama transporto, kelių sričiai. Po 51 proc. – žemės ūkiui, kaimo plėtrai ar energetikai. 50 proc. nurodė švietimą (2.5.3 paveikslas).

Aplinkos apsaugos sritį dažniau paminėjo daugiau nei keturis projektus įgyvendinusių įmonių. Užimtumo ir socialinės atskirties mažinimo – daugiau nei vieną projektą įgyvendinusių įmonių bei nevyriausybinės organizacijos. Mokslinius tyrimus – daugiau nei keturis projektus įgyvendinusių įmonių ir NVO. Verslo sritį dažniau įvardijo daugiau nei vieną projektą įgyvendinusių įmonių bei mažosios bendrovės (iki 20 darbuotojų).

Lyginant su 2013 m. rezultatais, projektų vykdytojai apskritai dažniau paminėjo įvairias sritis, kurios bus finansuojamos ES SF lėšomis.

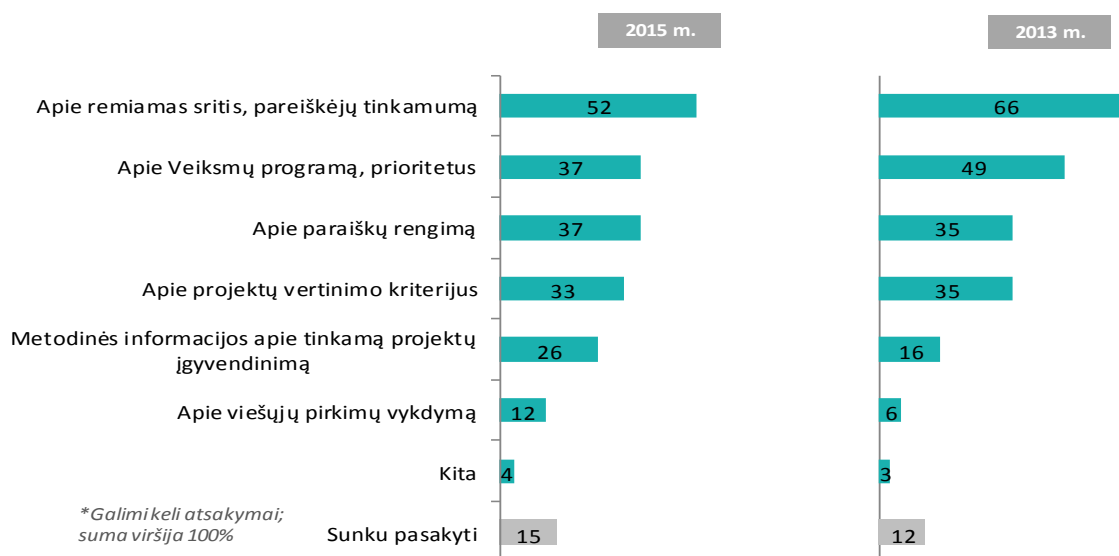

2.5.3 paveikslas. Numanomos 2014–2020 m. finansuojamos sritys (%). N(2015)=543, N(2013)=534

Dažniausiai trūkstama informacija apie 2014–2020 m. ES paramos etapą – remiamos sritys bei pareiškėjų tinkamumas (52 proc.). Po 37 proc. paminėjo veiksmų programą, prioritetus ir / ar paraiškų rengimą. Trečdaliui (33 proc.) stinga žinių apie projekto vertinimo kriterijus. 26 proc. – metodinės informacijos apie tinkamą projektų įgyvendinimą. 12 proc. – apie viešųjų pirkimų vykdymą (2.5.4 paveikslas).

Informacijos apie remiamas sritis, pareiškėjų tinkamumą ir veiksmų programą, prioritetus, dažniau trūksta daugiau nei keturis projektus įgyvendinusioms įmonėms. Apie paraiškų rengimą – viešosioms įstaigoms, valstybės ar savivaldybės įmonėms / įstaigoms. Apie projektų vertinimo kriterijus – daugiau nei 4 projektus įgyvendinusioms įmonėms, valstybės įstaigoms ir nevyriausybinėms organizacijoms.

Lyginant su 2013 m. tyrimo rezultatais, projektų vykdytojams rečiau trūksta informacijos apie remiamas sritis, pareiškėjų tinkamumą (nuo 66 proc. iki 52 proc.), veiksmų programą, prioritetus (nuo 49 proc. iki 37 proc.). Kita vertus, padidėjo respondentų dalis, stokojanti metodinės informacijos apie tinkamą projektų įgyvendinimą (nuo 16 proc. iki 26 proc.).

2.5.4 paveikslas. Trūkstama informacija apie 2014–2020 m. struktūrinės paramos etapą (%) N(2015)=543, N(2013)=534

III. REZULTATŲ APIBENDRINIMAS IR IŠVADOS

APIBENDRINIMAS

68 proc. tyrimo metu apklaustų Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansuojamų projektų vykdytojų nurodė, kad jiems pakako informacijos, kaip tinkamai ir kokybiškai parengti projektą: 15 proc. visiškai sutinka, kad informacijos pakako, 53 proc. – sutinka. Priešingos pozicijos laikosi 27 proc. respondentų: 17 proc. nesutinka, 10 proc. visiškai nesutinka.

Daugumai (72 proc.) projektų vykdytojų taip pat pakako informacijos, kaip tinkamai įgyvendinti projektą: 11 proc. visiškai sutinka, kad informacijos pakako, 61 proc. – sutinka. Beveik ketvirtadaliui (24 proc.) informacijos nepakako: 15 proc. – nesutinka, 9 proc. – visiškai nesutinka.

Projektų vykdytojams dažniausiai trūko metodinės informacijos apie tinkamą projektų įgyvendinimą (40 proc.). 27 proc. stokojo informacijos apie paraiškų rengimą. Po ketvirtadalį (po 25 proc.) – apie viešųjų pirkimų vykdymą ir / ar projektų vertinimo kriterijus.

89 proc. respondentų laikosi nuomonės, kad ES struktūrinių fondų paramą administruojančių institucijų teikiama informacija yra aktuali ir reikalinga. 76 proc. nurodė, jog pateikiama informacija yra objektyvi. 69 proc. respondentų sutinka, kad informacija pateikiama operatyviai. Dar 63 proc. nurodė, kad informacija pateikiama paprastai ir aiškiai.

Atskirų ES struktūrinių fondų paramą administruojančių institucijų teikiama informacija yra vertinama kaip aktuali bei reikalinga – beveik visų pasitenkinimas didesnis nei 80 proc. Apskritai palankiausiai vertinama TID teikiama informacija. Mažiausiai respondentus tenkina APVA teikiamos informacijos paprastumas ir aiškumas bei informacijos pateikimo operatyvumas.

Aukščiausią informacijos kokybės rodiklį turi TID (44 proc.), t. y. 44 proc. projektų vykdytojų yra patenkinti visais TID teikiamos informacijos aspektais. Antrąją poziciją dalijasi CPVA (42 proc.) ir ESFA (42 proc.). Toliau rikiuojasi LMT (36 proc.), LVPA (34 proc.). Žemiausias APVA teikiamos informacijos kokybės rodiklis – 20 proc.

Informaciniai apie ES SF paramą šaltiniai vertinami pozityviai. Geriausio vertinimo sulaukė administruojančių institucijų darbuotojų teikiamos individualios konsultacijos (82 proc.). Toliau rikiuojasi: metodinė medžiaga (73 proc.), administruojančių institucijų internetiniai puslapiai (72 proc.), interneto svetainė www.esparama.lt (71 proc.). 69 proc. apklaustųjų yra patenkinti seminarais ir informaciniais renginiais. Rečiausiai naudojami, dėl to santykinai retai įvardyti kaip naudingi informacijos šaltiniai yra specialūs leidiniai, brošiūros (48 proc. patenkina ir 40 proc. nesinaudojo) ir interneto svetainė www.esinvesticijos.lt (37 proc. patenkina ir 53 proc. nesinaudojo).

Beveik pusė (47 proc.) ES SF finansuojamų projektų vykdytojų nurodė, kad jiems pakanka informacijos įvertinti Europos Sąjungos paramos skaidrumą: 20 proc. pakanka, 27 proc. greičiau pakanka.

67 proc. tyrimo dalyvių laikosi nuomonės, kad ES SF parama yra skirstoma skaidriai: 21 proc. skaidriai ir 46 proc. greičiau skaidriai. Priešingos pozicijos laikosi 12 proc. apklaustųjų: 9 proc. greičiau neskaidriai ir 3 proc. neskaidriai.

Kiek daugiau nei trečdalis (36 proc.) respondentų mano, kad ES lėšos yra skirstomos panašiai, kaip Lietuvos biudžeto lėšos. 31 proc. teigė, kad ES lėšos skirstomos skaidriau nei Lietuvos biudžeto lėšos. 2 proc. nuomone, skaidriau skirstomos Lietuvos biudžeto lėšos. Dar 31 proc. respondentų nuomonės šiuo klausimu nepateikė.

Žiniasklaidoje pateikiama informacija yra dažniausiai įvardyta negatyvios nuostatos dėl ES paramos skirstymo skaidrumo priežastis (31 proc.). 22 proc. respondentų paminėjo, jog pagrindo nepasitikėti lėšų skirstymo skaidrumu suteikė jų aplinkos žmonės. 17 proc. savo nuomonę argumentuoja tuo, kad ne visos ES lėšos yra panaudojamos.

Paraiškų vertinimas ir sprendimo finansuoti priėmimas dažniausiai (34 proc.) laikomas neskaidriausiu paramos administravimo etapu. 14 proc. tokiu etapu laiko valstybės ir regionų projektų planavimą. 13 proc. – paramos teikimo sąlygų nustatymą. Mažiausiai abejonių kelia projektų įgyvendinimo etapas (8 proc. laiko neskaidriausiu).

67 proc. respondentų nuomone, ES 2007-2013 m. struktūrinių fondų parama yra skirstoma efektyviai: 15 proc. teigimu – efektyviai, 52 proc. – greičiau efektyviai. Priešingos pozicijos laikosi 23 proc. projektų vykdytojų: 19 proc. mano, kad parama skirstoma greičiau neefektyviai, 4 proc. – neefektyviai.

Kvestionuojantys ES lėšų skirstymo efektyvumą savo nuomonę dažniausiai argumentuoja neaiškiais valstybės prioritetais skirstant paramą (41 proc.) bei tuo, kad projektų parengimas ir vertinimas užtrunka, todėl per tą laiką projektas pasidaro nebeaktualus (40 proc.). 29 proc. savo poziciją pagrindė nuostata, kad įgyvendinus daugumą finansuojamų projektų Lietuvos žmonės nepajus realios naudos. 16 proc. – finansuojami projektai nėra aktualūs šiuometinėje situacijoje.

Dauguma (87 proc.) projektų vykdytojų mano, kad Lietuvos žmonės pajus jų įgyvendinamo projekto naudą: 54 proc. teigė, jog pajus, 33 proc. – greičiau pajus. 8 proc. respondentų abejoja savo projektų nauda visuomenei: 6 proc. manymu, Lietuvos žmonės naudos greičiau nepajus, 2 proc. teigė, jog nepajus.

Absoliuti dauguma (94 proc.). tyrime dalyvavusių ES finansuojamų projektų vykdytojų yra girdėję apie 2014–2020 m. ES struktūrinės paramos Lietuvai etapą: 46 proc. daug girdėjo, 48 proc. kažką girdėjo.

Beveik pusė (47 proc.) projektų vykdytojų paminėjo, kad jiems pakanka informacijos apie galimybes pasinaudoti 2014–2020 m. ES struktūrine parama: 13 proc. pakanka, 34 proc. labiau pakanka nei nepakanka. Panaši dalis (45 proc.) išreiškė priešingą poziciją: 31 proc. labiau nepakanka nei pakanka, 14 proc. nepakanka.

59 proc. mano, kad 2014–2020 m. ES struktūrinės paramos lėšos bus skirtos finansuoti aplinkos apsaugai. 58 proc. – užimtumui ir socialinės atskirties mažinimui. Po 56 proc. paminėjo mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą bei verslo sritį. 53 proc. galvoja, kad finansavimas bus skiriamas transportui, keliams. Po 51 proc. – žemės ūkiui, kaimo plėtrai bei energetikai.

Dažniausiai trūkstama informacija apie 2014–2020 m. ES paramos etapą – remiamos sritys ir pareiškėjų tinkamumas (52 proc.). Po 37 proc. stokoja informacijos apie veiksmų programą, prioritetus ir / ar paraiškų rengimą. Trečdaliui (33 proc.) stinga žinių apie projekto vertinimo kriterijus. 26 proc. trūksta metodinės informacijos. 12 proc. – informacijos apie viešųjų pirkimų vykdymą.

IŠVADOS

Lyginant su 2013 m., pasitenkinimas informacijos, kaip kokybiškai parengti paraišką ir tinkamai įgyvendinti projektą, išlieka stabilus. Atsiliepimai apie atskirus informacijos pateikimo aspektus taip pat išlieka labai geri, o paprastumo ir aiškumo vertinimas šiek tiek pakilo.

Atskiri informacijos šaltiniai vertinami itin pozityviai – pasitenkinimas tarp pasinaudojusiųjų šaltiniais viršija 78 proc. Daugiausia palankių vertinimų sulaukė administruojančių institucijų darbuotojų individualios konsultacijos. Mažiausiai informacijos poreikius patenkina šaltiniai, kuriais apskritai rečiausiai naudojama – specialūs leidiniai, brošiūros, interneto svetainė www.esinvesticijos.lt.

ES lėšų skirstymo skaidrumo vertinimas, lyginant su 2013 m. rezultatais, statistiškai reikšmingai nepasikeitė – du trečdaliai apklaustųjų (67 proc.) laikosi nuomonės, kad lėšos skirstomos skaidriai. Nuostatą patvirtina ir reikšmingai padidėjusi respondentų, nežinančių, kuris paramos administravimo etapas yra neskaidriausias, dalis. Nors rezultatai rodo tendencingą žiniasklaidos įtakos, formuojant neigiamas nuostatas dėl ES lėšų skirstymo skaidrumo mažėjimą, bet šis šaltinis vis dar dominuojantis.

ES lėšų skirstymo efektyvumas vertinamas pozityviai. Taip pat tvirtai laikomasi nuomonės, kad Lietuvos gyventojai pajus projekto naudą.

2014-2020 m. ES struktūrinės paramos etapo žinomumas reikšmingai padidėjęs. Informacijos, apie galimybes pasinaudoti parama, pakankamas taip pat išaugo, nors maždaug pusei projektų vykdytojų žinių vis dar stinga. Dažniausiai stokojama informacijos apie remiamas sritis, pareiškėjų tinkamumą.